

# Pelkosenniemen talouden tasapainottamissuunnitelma 2026–27

## 1. Lähtökohdat

Pelkosenniemen kunnan taloudellinen tilanne on heikentynyt viimeisen kahden vuoden aikana. Vuoden 2024 tilinpäätös oli 68 000 € alijäämäinen. Vuodelle 2025 kunta pyrki talousarviossa lähelle nollatulosta, mutta talousarviomuutosten jälkeen kunnan tulos on arvioitu jopa 200 000 € alijäämäiseksi. Vuoden 2026 tulokseksi kunnanhallitus on antanut raamin 95 000 € alijäämäiselle tulokselle. Kunnan aiemmilta vuosilta kertynyt ylijäämä 5 924 000 euroa (tilinpäätös 2024) riittää kattamaan vuosien 2025-2027 arvioidut alijäämät. Talous on kuitenkin saatava taloussuunnitelmakaudella tasapainoon.

Kunnanhallituksen asettama talous- ja organisaatiotyöryhmä on kesän 2025 lopulta alkaen tehnyt tälle asetettua työtä muodostaakseen näkemyksen kunnan taloudellisesta tilanteesta ja organisaatiosta. Työryhmä hyödynsi työssään FCG:tä, jonka talouden yksityiskohtainen analyysi ja painelaskelma osoittivat, että kunnan tulee sopeuttaa toimintaansa jopa n. 400 000 € verran seuraavien vuosien aikana. Mikäli näin ei tehdä, kunnan toimintakate heikkenee nopeasti ja alijäämä kasvaa, mikä todennäköisesti lopulta johtaisi entistä rajumpiin toimenpiteisiin, mm. veronkorotuksiin, joita nyt valituilla reaalitalouden keinoilla (tulojen lisäykset tai menojen vähennykset) pyritään välttämään.

Kunnan tavoitteena on, että kunnan talous on tasapainossa vuoteen 2028 mennessä. Kaikki toimialat ovat esittäneet omat suunnitelmansa tasapainottamisen toteuttamiseksi vuoden 2026 talousarvioon.

## 2. Yhteistoimintamenettely

Kunnassa on käynnissä kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistoimintalain mukaiset yhteistoimintamenettelyt. Neuvotteluihin liittyvä neuvotteluesitys on kunnanjohtajan toimesta annettu toimialajohtajille, rehtorille, varhaiskasvatuspäällikölle, talous- ja hallintopäällikölle, maankäyttöinsinöörille sekä rakennustarkastajalle. Neuvotteluissa käsitellään kunnan organisaation uudelleenjärjestelyä, jonka tavoitteena on selkeyttää toimialarakennetta, johtosuhteita ja tehtäväkokonaisuuksia sekä parantaa toiminnan tehokkuutta ja palveluiden järjestämistä. Neuvotteluissa arvioidaan eri toimialojen ja vastuualueiden rakenteellisia muutoksia, virkojen ja tehtävänkuvien muutoksia, mahdollisia virkojen lakkauttamisia ja uusien perustamisia sekä henkilöstön sijoittumista uusiin tehtäviin tai yksiköihin. Nämä toimenpiteet pyritään toteuttamaan vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana ja niiden vaikutukset näkyvät täysimääräisesti vuodesta 2027 eteenpäin.

## 3. Tasapainottamistoimenpiteet, talousarvio 2026

### Yleishallinto

Kokousten määrän  
vähentäminen

€

-10 000

## Johdon tukipalvelut

|                                                               |        |
|---------------------------------------------------------------|--------|
| Talous- ja hallintopäällikkö 80 %                             | -13800 |
| Asiointipisteen aukioloaikojen kaventaminen                   | -2000  |
| Asianhallintajärjestelmän käyttöönotto ja vanhasta luopuminen | -5000  |
| Ostopalveluiden vähentyminen toiminnan supistuessa            | -3000  |

## Hyvinvointipalvelut

### Varhaiskasvatus

|                                                                 |        |
|-----------------------------------------------------------------|--------|
| Varhaiskasvatusmaksut (tulo)                                    | 10000  |
| Päiväkotien kuljetukset (retkien kuljetukset)                   | -2500  |
| Ravitsemus (ei ruokailujen ulkopuolisia "herkkuja")             | -7000  |
| Vuokra ulkopuolisesta tilasta (ei käytetä ulkopuolisten tiloja) | -10000 |

### Perusopetus

|                                 |       |
|---------------------------------|-------|
| Move-hankkeelle ei haeta jatkoa | -5559 |
| Oppimateriaalit                 | -5000 |
| Esiopetuksen ravitsemus         | -6000 |
| Esiopetuksen kuljetukset        | -5000 |

### Vapaa-aika palvelut

|                                                    |         |
|----------------------------------------------------|---------|
| Työikäisten hankkeelle ei haeta jatkoa             | -10 417 |
| Harrastamisen Suomen malli (korvattu avustuksella) | -2 500  |
| Kuntalaisten ilmaiset kulttuuritapahtumat pois     | -5 500  |
| Lasten ja nuorten harrasteraha (pienennetään)      | -3 000  |

|                                     |                                                                                                                   |         |
|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|                                     | Ilmoitukset                                                                                                       | -2 000  |
|                                     | Kulttuuri ja opetus<br>(kulttuuri- ja<br>liikuntatapahtumat<br>hoidetaan<br>mahdollisimman paljon<br>omana työnä) | -9 300  |
| <u>Hyvinvointipalvelut yhdessä</u>  |                                                                                                                   |         |
|                                     | Toimisto- ja<br>koulutarvikkeet                                                                                   | -3 000  |
|                                     | Vaatteisto                                                                                                        | -1 000  |
|                                     | Kalusto                                                                                                           | -13 400 |
|                                     | Muu materiaali                                                                                                    | -7 750  |
|                                     | Lasten kotihoidontuli<br>(laki)                                                                                   | -10 000 |
| <u>Hyvinvointipalvelut yhteensä</u> |                                                                                                                   | -98 926 |

## **Elinvoimapalvelut**

### Elinkeinopalvelut

|                                                                                                                                                                                                                                             |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Elinkeinokoordinaattorin<br>vakanssi jätetään<br>toistaiseksi täyttämättä.<br>Elinkeinojen kehittämistä<br>kohdistetaan VT5 varren<br>mikro- ja pienyrityksiin<br>Vitosverkosto -<br>hankkeella, johon<br>projektipäällikkö<br>hankevaroin. | -44 700 |
| Asumisen ja<br>rakentamisen päivää ei<br>järjestetä                                                                                                                                                                                         | -4000   |
| Yrittäjien aamukahveista<br>karsitaan ja<br>elinkeinoelämälle<br>suunnatut tilaisuudet<br>kanavoidaan<br>hankkeiden kautta                                                                                                                  | -2000   |

### Maankäytön, asumisen ja ympäristön kehittäminen

|                                                      |       |
|------------------------------------------------------|-------|
| palveluliikennepilottia<br>naapurikuntiin ei jatketa | -7000 |
| ei uusia viestintätuotteita<br>v.2026                | -3000 |
| asumisen<br>kehittämissuunnitelman                   | -5000 |

|                                                                                                                                                                                          |        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| toimenpiteistä<br>pidättäydytään kunnan<br>toimesta v. 2026<br>Uusia reittien<br>kehittämishankkeita tai<br>maisemanhoito- /<br>perinnebiotooppien<br>hoitohankkeita ei haeta<br>v. 2026 | -15400 |
| Uusien asukkaiden<br>kahvit ja paketit<br>lopetetaan/keskeytetään<br>henkilöstövajauksen<br>vuoksi                                                                                       | -1000  |
| Yhdistysten toiminta-<br>avustusten leikkaus                                                                                                                                             | -2500  |

#### Työllisyyspalvelut

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| Kirpputori siirretään<br>työllisyyspalveluista<br>asumispalveluihin ja sen<br>toimintamuodon jatkoa<br>ja ylläpitäjää<br>tarkastellaan Niemen<br>koulun<br>konseptointihankkeessa,<br>jolle erillinen rahoitus.<br>Tarkoitus on<br>konseptoida malli, jolla<br>kirpputorin toiminta<br>voidaan ylläpitää. | -21000          |
| Työttömyystukien<br>rahoituksen kuntaosuus<br>nousee.<br>Työttömyystukien<br>rahoituksen<br>kuntaosuuksia pyritään<br>laskemaan uudella<br>kehittämishankkeella,<br>kustannusvaikutus<br>vuodelle 2027.                                                                                                   |                 |
| <b>Elinvoimapaalvelut<br/>yhteensä</b>                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>-105 600</b> |

### **Tekniset palvelut**

Yhdyskuntapalvelut, kiinteistöpalvelut,  
kunnallistekniikka

|                                                                             |         |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------|
| <u>Henkilöstö:</u><br>Kolmannen<br>laitoshuoltajan<br>vakanssia ei täytetä, | -43 000 |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------|

|                                                                                                                                                                                                                 |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| kesäinsinööriä ei<br>palkata,<br>kesämetsureiden<br>määrää vähennetään                                                                                                                                          |                |
| <u>Ostopalvelut &amp; aineet,<br/>tarvikkeet, tavarat:</u>                                                                                                                                                      |                |
| Toimialan<br>ostopalveluiden<br>vähentyminen vs<br>hyödykkeiden ja<br>tarvikkeiden (mm.<br>kaukolämpö, sähkö,<br>vesi,<br>kunnossapitotarvikkeet)<br>hinnan nousu ja<br>kausittainen vaihtelu,<br>nettovaikutus | -32 500        |
| <u>Muut toimintakulut:</u>                                                                                                                                                                                      |                |
| Kiinteistö Oy<br>Pelkosenniemen<br>Liikekeskuksen ja As Oy<br>Huttu-Tytön vastikkeiden<br>tarkentuminen                                                                                                         | -16 500        |
| <b>Tekniset palvelut<br/>yhteensä</b>                                                                                                                                                                           | <b>-92 000</b> |

#### 4. Yhteenveto ja vaikutukset

Kokonaisuudessaan toimialojen esittämien toimenpiteiden yhteisvaikutus on arviolta:

Yleishallinto: 10 000 €  
Johdon tukipalvelut: 23 800 €  
Hyvinvointipalvelut: 98 926 €  
Elinvoimapalvelut: 105 600 €  
Tekniset palvelut: 92 000 €

#### **Yhteensä: 330 326 €**

Tasapainottamistoimenpiteet pienentävät laskennallista kulua siten, että näillä toimenpiteillä päästään kunnanhallituksen raamittamaan noin 95 000 euron alijäämään. Ilman edellä mainittuja sopeuttamistoimenpiteitä, arvioitu alijäämä olisi 2026 saman verran suurempi.